

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE V LJUBLJANI.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno. — Cena listu za nečlane po štiri krone na leto, za pol leta dve kroni, za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. — Posamezne številke 20 vin. :-:

:: Telefon štev. 216. ::

C. Kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.649

Izhaja 10. in 25. vsakega meseca. — Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cena inseratom po 30 vinarjev od enostopne petit-vrste, za večkratno inseracijo po dogovoru. :-:

Vsebina: Zakupne zadruge v Italiji. Enotno zadružno pravo v srednjeevropskih državah. Našim gospodinjam in mlekaricam. Boj za balkanski trg. Vestnik Zadružne zveze. Zadružni pregled. Gospodarski pregled. Poročilo Gospodarske zveze v Ljubljani. Književnost. Občni zbori. Bilance.

Zakupne zadruge v Italiji.

Zakupna zadruga (affittanze collettive) je najbolj zanimiv in značilen pojav v italijanskem zadružništvu.

Namen zakupnih zadrug je, združiti nekaj delavcev in potem za to skupino vzeti v najem zemljo. Urejene so na dvojen način. Vsak zadrugi pripadajoči delavec prevzame kos v najem vzete zemlje in jo samostojno obdeluje (affittanze collettive a conduzione unita). Prva vrsta zadrug se je osobito razširila v Lombardiji in na Siciliji, druga pa v provinci Emilija.

V glasilu mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu, v reviji „Mednarodni agrarno-ekonomični pregled“ sta priobčila profesor A. Serpieri in dr. G. Mami študijo, ki vsestransko obravnava te italijanske zakupne zadruge, zlasti one v Emiliji, ki obračajo zaradi svoje organizacije nase največjo pozornost.

Kmetijski delavci, ki delajo na tujih zemljiščih, nikakor ne tvorijo enotnega sloja. Kakor je kmetijstvo v posameznih pokrajinah različno sestavljeno, tako pripadajo tudi delavci mnogostevilnim skupinam z različnimi gospodarskimi in socialnimi znaki.

Za vse te skupine pride zakupna zadruga v poštev kot sredstvo, da se delavcem omogoči obdelovanje zemlje na lasten račun. Toda način obratovanja je zelo različen, kakršna je pač skupina, kateri pripadajo dotični delavci.

Vsled tega se dado v Italiji razlikovati tri vrste zakupnih zadrug, namreč po tem, če slone na kolonatu, zlasti v Lombardiji, ali če so osnovane na velikih veleposestvih, kakor n. pr. v Siciliji ali če so v njih združeni pravi dninarji, kakor v Emiliji.

Pri kolonskem sistemu je zemljiška posest trajno razdeljena v razne obratne kose (colonie, poderi) in vsak kos je tako velik in je tako opremljen, da ga more obdelovati približno ena kmečka rodbina. Te kose proda kmetom ali zemljiški lastnik sam ali pa velezakupnik na podlagi zakupnih pogodb, ki so seveda med seboj zelo različne.

Pri tej uredbi je imela ustanovitev zakupne zadruga v prvi vrsti namen, izločiti prvega ali višjega zakupnika, na mesto kojega stopi ravno zadruga kolonov kot posredovateljica. Zadruga sklene neposredno z zemljiškim lastnikom zakupno pogodbo za kak večji zemljiški kompleks in porazdeli potem zemljišče med posamezne kolonske rodovine, da ga ob-

delujejo. Posamezne rodbine so torej nekaki podnajemniki zadruga. Zgodi se pri tem večkrat, da nastopijo kolonske družine, ki so poprej imele v najemu le del zemlje, kot popolni zakupniki in se tako že bližajo gospodarski samostojnosti in popolni odgovornosti za obratovanje.

Veleposestva na Siciliji obsegajo kmetijska gospodarstva v obsegu približno 200 do 1000 hektarjev. Pri tem se praviloma menjava paša in pridelovanje žita. Navadno jih ne oskrbuje lastnik sam, ampak velezakupnik (gabelloto). Velezakupnik ne prideluje žita s pomočjo poljskih delavcev na lasten račun, ampak razdeli polje v posamezne kose, obsegajoče po nekaj hektarov (sperzoni) in da te kose v najem kmetom, ki prevzema s tem vso ali delno odgovornost za obrat.

Navadno imajo ti sicilijanski kmetje tudi nekoliko lastnega zemljišča, ki pa je tako majhno, da ob njem nikakor ne morejo živeti. Zato so prisiljeni pomagati si tako, da iščejo dela in zaslužka na tujih posestvih in sicer ali proti plačilu ali pa da vzamejo v najem zemljo na ravnokar omenjeni način.

V teh razmerah so nastale družbe kmetovalcev, hoteč svojim članom preskrbeti zemljo po boljših pogojih. Te zadruga začno tekmovali z velezakupniki in vzamejo v najem same vse posestvo. Na ta način prevzema velike površine zemlje, ki jo potem v manjših delih odstopajo svojim članom, da si ti ustvarijo svoj lasten kmetijski obrat ali pa da svoje gospodarstvo razširijo, kar je še najbolj navadno.

Ta vrsta zakupnih zadrug je nekoliko podobna poprej opisanim. Obe imata namen izločiti velikega zakupnika, pri čemur se prihrani na korist kmetov zakupnikov zaslužek, ki dostikrat ni v nobenem razmerju z njegovimi dajatvami. Zadruga je koristna tudi zemljiškemu lastniku, ker dobiva od nje večjo najemščino.

Pri kolonstvu se zemljiška posest deli v prave in popolnoma opremljene obrate, na

kosove, ki so oskrbljeni z vsemi pripomočki, kateri so potrebni, da se more preživeti ena kmetijska družina. V drugem slučaju pa se zemljišče deli splošno le zato, da dobe kmetje na razpolago del zemlje, katero obdelujejo. Celota zemljišč, katero obdeluje kmet in katero vzame v najem od zadruga in po navadi še od drugih zakupnikov, ne tvori enotnega kmetijskega obrata, ampak je le začasna zveza zemljišč, ki pripadajo raznim obratom in ki se združijo le v svrhu obdelovanja.

V nekaterih slučajih se seveda posestvo razdeli več ali manj tako kakor pri kolonskih zemljiščih. Potem se prav za prav nadomesti stari sistem latifunij z drugim, popolnoma nasprotnim sistemom malih obratov; taka izprememba pa prizadeva kmetom velike tehnične ovire, katerih ni lahko premagati.

Zakupne zadruga v Emiliji so osnovali delavci v pravem pomenu besede (braccianti). V tej provinci je kmetijstvo že od nekdanj urejeno kot kolonstvo. Toda zakupnih zadrug tu niso snovali koloni, ampak dninarji. Plačilne razmere teh delavcev so bile do l. 1890 jako slabe. Dela in zaslužka so iskali po kolonskih posestvih, kadar ni mogla vsega dela zmagati kolonova družina, ali na takih veleposestvih, ki še niso bila porazdeljena v kolonate, ali pa tudi pri večjih javnih zgradbah. Zato se je med njimi v času od l. 1890—1900 pod uplivom socialističnih nauk pojavilo močno delavsko gibanje.

S tem so dosegli znatno zvišanje plač, kar je pa tako vplivalo na tehnično organizacijo kmetijstva, da delavci niso mogli preprečiti obsežne brezposelnosti tudi tam, kjer se jim je bilo vsled močne organizacije posrečilo, delo takorekoč monopolizirati in plače vzdržati na razmeroma visoki stopnji. Od gibanja, ki se je tikalo sprva samo plač, so polagoma prišli do združevanja po zadrugah. S pomočjo konsumnih društev so si skušali poceniti življenske potrebščine in zvišati nakupovalno moč svojega zaslužka. Potom produkcijskih in delavnih zadrug, med katerimi

so zlasti pomembne zakupne zadruge, so skušali uporabljati one delavne sile, katere bi bile drugače ostale neizrabljene.

Vsled tega spadajo te zakupne zadruge dninarjev v Emiliji prav za prav k sredstvom, katerih se poslužuje delavska organizacija, da vzdržuje plače na primerni višini.

Ako dosežejo na najetih in na lasten račun obdelovanih zemljiščih tolike uspehe, da je njihov iznos vsaj enak visokim plačam, ki jih zahtevajo pri delu za tuj račun, podajajo s tem najboljši dokaz, da so njihove zahteve opravičene. Toda če tudi dosežejo pri zakupu manjše uspehe, kar se zgodi večkrat, jim je to vendar koristno, ako so močni dovolj, da morejo obvladati delovni trg. Del pridelkov prodajo potem po cenah, ki jih zahtevajo, dočim se pri ostalem delu pridelkov, ki jih porabijo sami v svojem obratu, zadovoljijo z nižjimi cenami.

Iz teh ciljev, ki jih imajo zakupne zadruge v Emiliji, slede nekatere značilne poteze njihove uredbe. Odprte so trajno vsem delavcem, ki jim hočejo pristopiti. Člani morajo delati po vrsti na najetih zemljiščih. Vsa v najem dana zemlja tvori nerazdeljen, enoten veliki obrat.

Opisana naloga zakupnih zadrug, vzdržati namreč plače v kmetijstvu, pri javnih delih i. t. d. na primerni višini, zgublja svojo važnost in bo najbrž v bodočnosti še bolj prišla ob veljavo. V bodoče bodo, kakor se zdi, poklicane reševati druga važna vprašanja, in sicer bodo morale pred vsem pomagati, da se tesneje združijo s kmetijstvom dninarji, ki so dandanes v sedanjih razmerah brezbržni za produkcijo in so vsled tega tehnično malo sposobni za kmetijsko delo.

Pri svojih zakupnih zadrugah delavci niso samo izključeno le delavci, ampak istočasno podjetniki in morajo kot taki prevzeti nase vse težave podjetja in vso odgovornost. Tako napravijo trde skušnje in dožive neuspehe, ki vzbujajo naravnost pozornost; toda napravijo se tudi skupine izvrstnih delavcev,

ki se znajo skupno povzdigniti do stopnje podjetnika.

Sedaj deluje 83 zakupnih zadrug, ki obdelujejo skupaj nad 7000 hektarjev zemlje. Premagovati morajo velike težave tako pri izbiri zemlje kakor tudi, ko jim je treba potrebni kapital in tehnično vodstvo. Ker je v tej pokrajini kmetijstvo zelo razvito, potreba je v veliki meri kapitala in tehnične izurjenosti. In sreča jim ni vedno mila.

Priprosti delavci so, ki se združujejo v teh zakupnih zadrugah, ravno zato pa je treba tembolj občudovati njihovo odlično prizadevanje, njihovo vstrajno delo za gospodarsko osamosvojitve, njihovo pravo umevanje zadrugne samopomoči.

Našim zadrugarjem lahko služijo za vzgled.

Enotno zadrugno pravo v srednjeevropskih državah.

Dne 5. in 6. januarja t. l. je zborovala v Budimpešti skupna konferenca srednjeevropskih gospodarskih društev Nemčije, Avstrije, Ogrske in Belgije, ki so jo obiskali številni zastopniki znanstvenih gospodarskih organizacij in zastopniki raznih vlad. Namen takih konferenc je pospeševati skupne koristi srednjeevropskih držav, n. pr. pri carini, telefonu, poštnem prometu, pri čekovnem pravu itd.

Na sporedu letošnje skupščine so stale točke: 1. Izbrana pravna vprašanja v besedilu trgovinskih pogodb. 2. Kako doseči večjo enotnost pogojev za blagovni promet in kako naj se ti pogoji kolikor mogoče enako uporabljajo v prometu srednjeevropskih držav. 3. Kako doseči enotnost zakonitih določil, ki veljajo za pridobitna društva, zlasti onih za družbe z omejeno zavezo. 4. Enako uravnanje načel v postavodaji proti nepošteni konkurenci.

Razprave, pri katerih je predsedoval bivši ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle, so bile zelo stvarne. V podrobnosti razprav se ne moremo spuščati. Omeniti hočemo le, kako

stališče je zavzela konferenca pri razpravi o večji enotnosti zakonitih določb, ki veljajo za pridobitne družbe, oziroma glede zadrug.

Konferenca je izrazila o tem predmetu svoje mnenje sledeče: Glede zadrug se zdi, da proti večji enotnosti združnega prava v teh treh državah t. j. na Nemškem, Ogrskem in v Avstriji ni znatnih težkoč in ovir, priporočljivo pa je, naprositi zadruge same, v katerih krogih se doslej, kolikor znano, to vprašanje ni razmotrivalo, da o tem sklepajo in se izjavijo.

Avstrijski poročevalec za ta predmet je bil bivši pravosodni minister dr. Fr. Klein, priznan strokovnjak v pravnih vprašanjih gospodarskega značaja. Njegov referat se je tikal uredbe zakonodaje za akcijske družbe, javne trgovinske in komanditne družbe, družbe z omejeno zavezo in za združništvo. Glede združništva je poročevalec izvajal:

„Najbolj so dani pogoji za enotnost v zakonodaji za tip gospodarskih zadrug; toda v združnih krogih imajo pomisleke proti taki enotnosti. Seveda bi prišla taka enotnost v korist samo nekaterim združnim skupinam, zlasti zadrugam obrtniškega značaja, toda taka ločitev bi ne motila, ker bo združno pravo s časom vedno bolj moralo računati z diferencami, ki jim je pojem zadruga v gospodarskem življenju čimdalje bolj podvržen. Te razlike bodo naravno vedno večje, čim bolj se zadruge bavijo z gospodarsko različnimi nalogami. Za zadruga pa, ki se udeležujejo gospodarskega pridobitnega življenja, bo večja enotnost koristna ravno tako kakor vse, kar zadeva narodno gospodarstvo. Nemško in avstrijsko združništvo sloni na enakih temeljih, nemške in avstrijske zadruga so si glede organizacije tudi močno podobne. Dano bi bilo torej dovolj podlage za enotno ali vsaj v glavnih potezah enako pravo. Tudi ogrsko združno pravo obsega mnogo sličnega, osobito v stvareh glede osebnega jamstva. V svojem mnenju je ogrski sodni prisednik Nitsche, kar je razveseljivo, zastopal stališče, da se bodo

na Ogrskem pri izdaji novega združnega zakona naslanjali v prvi vrsti na nemško in avstrijsko pravo. Sad je torej, kakor se zdi, dozorel. Ker pa se zadruga doslej o tej reči niso zaslislale, naj se to stori in od njihovih odgovorov bo odvisno, če se bo stvar zasledovala naprej.“

Pri konferenci navzoči zastopniki avstrijskega združništva, generalni zastopnik Splošne zveze avstrijskih zadrug dr. baron Störck, tajnik dr. Neudörfer in zastopnik šulcejeve zveze Wrabetz so temu sklepu pritrdili, ker se odločitev pravilno prepušča zadrugam.

Kot razveseljivo znamenje so mora smatrati, da si združništvo pridobiva vedno večje zanimanje tudi v resnih znanstvenih krogih.

Našim gospodinjam in mlekaricam!

Kdor hoče svoje pridelke dobro prodajati, mora tudi za to skrbeti, da so pridelki dobri. To velja za vse kmetijske pridelke brez izjeme. To velja tudi za mleko in za mlečne izdelke. Kjer je prilika, da se mleko lahko prodaja, morajo gospodinje tekmovati v tem, da bodo svoje odjemalce zadovoljile z dobrim, zdravim mlekom in ravno takimi mlečnimi izdelki. Ako bi se naše gospodinje tega držale, bi se po naših trgih in mestih lahko prodalo dosti več mleka in mlečnih izdelkov, ker se mestni prebivalci čim dalje bolj zavedajo, kako zdrava in kako cenena jed je mleko in kako velike vrednosti je za razoj in zdravje otrok in sploh mladine.

V resnici pa vidimo, da se v tem pogledu še mnogo greši od strani naših mlekaric in da se še vedno premalo na to pazi, da bi bili odjemalci prav postreženi. Le pogoste so tožbe o slabem mleku in slabih mlečnih izdelkih! Da v takih odnošajih ne more mlekarstvo cveteti, je jasno. Ljudje se večkrat silijo z mlekom in ga le toliko jemljejo, kolikor ga je neohodno potreba, dočim bi ga radi več jemali, če bi bili z njim zadovoljni.

Zato pa glejmo, da bomo naše mlekarstvo izboljšali! Dolžnost vsake gopodinje je, da postreže svoje odjemalce kolikor mogoče dobro z mlekom in z dobrimi, pristnimi izdelki! Svojo čast naj zastavi vsaka za to, da ima vseskozi dobro mleko in dobre mlečne izdelke naprodaj!

Za tak napredek je treba seveda več pogojev. Je treba, da imamo dobre krave, da smo pošteni in z mlekom snažno in pravilno ravnamo.

Predvsem je treba dobrih molznih krav. Glede tega je med kravami in kravami velika razlika. Skušajmo rediti le dobre krave, ki dosti molzejo in dajejo dobro mleko. Na ta način se bo reja veliko bolj izplačala. Pri kravah je iskati dobiček pred vsem v mlečnosti. Krave, ki so slabe molznice in dajejo manj vredno mleko, naj se odstranijo iz hleva. Bodimo v tem oziru bolj izbirčni kakor dozdaj! Z dobro domačo rejo se bo dalo v tem oziru največ doseči!

V drugo je treba, da smo pri mleku vseskozi pošteni in da oddajamo mleko, kakor ga dobimo iz vimena. Pride čas, da se bo tudi po malih mestih in trgih bolj na prste gledalo mlekaricam kakor se to že godi po mlekarnah in v večjih mestih. To je potrebno, da se prepereči prodaja takim mlekaricam, ki imajo premalo vesti. Kdor noče postreči odjemalcem s poštenim, pristnim mlekom, ta ne zasluži prizanašanja, kajti ta škoduje sebi in drugim. To naj si vzamejo naše gopodinje k srcu in naj skušajo za pošten denar tudi pošteno delati!

Tretjič je treba, da smo vseskozi snažni z mlekom. Snaga je pri mleku prvi in glavni pogoj. Malokatera tekočina je tako občutljiva kakor je mleko. Zaraditega se mleko hitro in rado navzame slabega duha, slabega okusa in drugih napak, če ne pazimo dosti na snago. Snage je treba v hlevu, pri molži, pri posódi in pri sebi, pòvsod, kamor pride mleko. Tudi v tem pogledu je treba pri nas še marsikaj izboljšati in popraviti.

Slednjič je treba seveda, da z mlekom tudi pravilno ravnamo. V tem oziru je za nas najbolj važno, da mleko skrbno precejamo, dobro shladimo in dobro shranjujemo. Dobro precejanje, zadostno hlajenje in shranjevanje v hladnih in zračnih prostorih, to so zahteve, ki jih moramo izpolnjevati!

Ako bomo v vseh teh ozirih storili svojo dolžnost, sem prepričan, da pridemo tudi pri nas naprej, da se bo dalo mleko lažje prodajati in da se bodo dali na ta način tudi dohodki naše kravjereje povzdigniti.

V. Rohrman v „Dol. Novicah.“

Boj za balkanski trg.

Lanskih in letošnjih vojsk na Balkanu se Avstrija sicer ni udeležila, vendar smo izgubili v tem času težko in veliko vojsko: vojsko za balkanski trg. Že po svoji naravni legi je naša monarhija kakor ustvarjena, da gospoduje na balkanskih tržiščih. — Zvezani z Balkanom s tisoči in tisoči vezi smo kot najbližji sosed v stanu premagati vsakega konkurenta in si zasigurati neomahljivo pozicijo. Naša nesrečna nemško-mažarska imperialistična politika pa je povzročila, da smo si balkanske narode vedno bolj odtujili in si tako zapirali vrata na jug. Kar smo pa še imeli simpatij, te smo zaigrali v zadnjem letu in sedaj ni na Balkanu bolj osovražene države, kot je Avstrija. In kar je najhujše: to neprijateljstvo ni zgolj platonične, moralne narave, temveč zelo materialističnega značaja. Radi tega neprijateljstva smo zadali naši trgovini in industriji težke, skoro smrtonosne udarce, kajti spravili smo jo ob balkanski trg, v prvi vrsti ob srbski. Napeto razmerje med monarhijo in Srbijo je znala izkoristiti sebi v prilog zlasti Nemčija. V mnogih trgovskih in industrijskih panogah, kjer je Avstrija preje zavzemala takorekoč dominujoč vpliv, je stopila sedaj na njeno mesto Nemčija. Toda Nemčija se ni zadovoljila samo s tem.

Znano je, da je Francija glavni dobavitelj srbske armade. Francosko orožje je bilo, kateremu se je poleg lastne pripravljenosti imela Srbija zahvaliti za svoje vspehe v vojni proti Turčiji. Ravno tako je znano, da je bilo vprašanje dobave orožja za srbsko armado neposreden povod za spor med monarhijo in Srbijo. Saj nam je vsem še v živem spominu, da je grof Goluchowski zahteval od Srbije, da mora kupiti Škodove topove, ali pa se zapre meja monarhije za njeno živino. Srbija pa se je vzlic temu odločila za francoske topove Schneider-Creuzot. Posledica tega je bila carinska vojna in vse drugo, kar je potem še prišlo.

Toda Nemčija si misli: Če se mi je posrečilo, izriniti Avstrijo, zakaj ne bi se mi posrečilo izriniti tudi Francijo. In zato dela s polno paro na to, da bi dobila nemška industrija — v prvi vrsti seveda Krupp — bodoče dobave za srbsko armado. V ta namen so nemške orožarne že stavile Srbiji zelo ugodne ponudbe. Za nekatere dobave so jim dovolile še celo 12letni plačilni rok, kar ni drugega, kakor indirektno posojilo. Kakor hitro je francosko časopisje doznalo o tem, je že tudi zahtevalo od vlade, da mora varovati interese francoske industrije ter dovoliti srbska posojila na francoskem denarnem trgu le, ako bodo popolnoma čuvani interesi te industrije.

Sedaj je zopet na dnevnem redu važna industrijsko-komercialna zadeva. Srbske državne železnice so razpisale dobavo železniških tračnic, za kar so vložile tudi avstrijske in ogrske železarne svojo ponudbo. Avstrijske in ogrske železarne so se namreč zedinile ter napravile skupno ponudbo. Kakor poročajo, je avstro-ogrška ponudba najcenejša. Ravnatelj Alpino-montane družbe, Oskar Rothballer, je v ta namen odpotoval v Belgrad, kjer se bo osebno pogajal z merodajnimi krogi. V interesu dobrega razmerja med monarhijo in Srbijo bi bilo vsekakor želeti, da potovanje ravnatelja Alpine ne bi ostalo brezvspešno, ker je jasno,

da je gospodarsko zблиžanje prvi predpogoj za politično zблиžanje med obema državama.

Upanja zato je pa malo. Že zopet smo v novem, ostrem sporu s sosedno Srbijo. Tokrat je nastal spor radi orijentskih železnic. Kakor že znano, je pokupil neki avstrijski bančni konzorcij večino delnic orijentskih železnic. S tem si je hotela Avstrija zasigurati pot proti Solunu in Carigradu. Ko je izbruhnila balkanska vojska, so prevzele balkanske države upravo orijentskih železnic v svoje roke. Med tem pa, ko so sedaj druge države železnice že prepustile prejšnji upravi nazaj, ter so tudi plačale primerno odškodnino za vporabo med vojsko, tega Srbija noče storiti. Srbija izjavlja, da so bile železnice prej turška posest in da so zato srbska, ker je Srbija stopila v vse turške pravice, ter hoče plačati samo odškodnino. Akcionarji pa tega dokazovanja nočejo akceptirati in ker je tudi naš transitni promet s Solunom otežkočen, je zapletena v konflikt že tudi naša vlada. Na obeh straneh se že stiskajo pesti in že se nam obljublja nova kriza. Tekočo leto ne obeta nič lepšega konca, kot je imelo začetek.

Vestnik Zadružne zveze.

Deželni odbor kranjski nam je poslal sledeči razglas: Deželni odbor vojvodine Kranjske opaža, da zadruga, ki prosijo deželne podpore, svojih prošenj ne opremljajo s potrebnimi prilogami in dokazili, iz katerih je razvidno njih poslovanje. Zahteve po priložitvi prilog in dokazil rešitve prošenj le zavlačujejo, kar je v škodo zadrugam samim.

Vsled tega je deželni odbor sklenil:

Prošnjam za deželno podporo morajo zadruga prilagati:

1. po en izvod zadružnih pravil,
2. seznam vseh zadružnikov z navedbo stanu in koliko so zadružniki vplačali na račun deleža,
3. dokazilo o tem, da je zadruga članica Zadružne zveze v Ljubljani,
4. računске zaključke in bilance pretečenih zadnjih let kakor tudi zadnje revizijsko poročilo,
5. fakture nabavljenih zadružnih strojev in dokazila drugih zadružnih stroškov, za katerih pokritje prosijo podpore in

6. potrdilo, kje in za koliko se je zadruga zadovolžila ter kake obresti plačuje od izposojila.

Pri dovoljevanju podpor pri nakupu kmetijskih strojev se bo deželni odbor oziral v prvi vrsti na one zadruge, ki naročajo kmetijske stroje potom Gospodarske zveze v Ljubljani.

Sploh pa se zadrugam priporoča, da vlagajo prošnje potom Zadružne zveze v Ljubljani.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, 18. aprila 1914.

dr. Pegan.

Zadružni pregled.

Zadruga kinematografskih podjetnikov.

Kako si zna zadružna misel najti pot tudi v najmodernejši panogi gospodarskega življenja, dokazuje poročilo, da se mislijo na Nemškem kinematografi združiti v zadrugo. Izposojevanje filmov je namreč silno drago in posredovalci zaslužijo pri tem visoke vsote. Poleg tega je stališče industrije za izdelovanje filmov v mnogem oziru podobno monopolom. Posestniki kinematografov so vsled tega zelo odvisni od izposojevalcev in tovarnarjev. Tako je bil nek film kupljen za 55.000 mark, prodan pa za 260.000 mark. Splošno se podraže filmi v svobodnem prometu za 100 odstotkov, monopolski filmi pa celo za 100 do 500 odstotkov. S tem, da bi se izločili posredovalci, bi se dalo prihraniti velike vsote. Upoštevati je tudi, da so tovarne le prerade izdelovale filme, pri katerih je bila glavna stvar senzacija, vsled česar so se slišale proti kinematografom ostre kritike in obsodbe, kar jim je seveda v javnosti škodilo.

Gospodarski pregled.

Poslovni uspehi bank so bili v lanskem letu zelo ugodni in akcijonarji z zadovoljstvom gledajo na preteklo upravno dobo. Navzlic tem pa banke niso razdeljevale znatno višjih dividend, in sicer iz previdnosti, ki je v današnjih razmerah dokaj opravičena. V tekočem letu se bankam nikakor ne obetajo tako lepi dobički kakor so jih napravile lani. Na tem tudi ne bo mnogo izpremenila emisija novih državnih posojil. Emisijski posli namreč že dolgo niso tako dobičkanosni kakor preje. Tudi se bo dobiček porazdelil na mnogo delov, ker se je konzorcij znatno razširil. Borzni posli tudi ne nesejo več kaj prida dobička in je pričakovati, da bo še dalj časa pri tem ostalo. Občinstvo neče nič več slišati o borzi; skušnje z

borzo so bile preveč zalostne in se ne bodo tako brž pozabile. Z narodno-gospodarskega stališča je le pozdravljati, da se nepoklicani krogi ogibljejo borze, ki ni kraj za male kapitalije. Težko prislужeni prihranki zaslužijo gotovo boljšo usodo, kakor da jih požre nenasitna špekulacija. Lansko leto so bile za banke denarne razmere nenavadno ugodne. Toda tudi v tem oziru bo letos drugače. Denar se je pocenil in ga je tudi dosti na razpolago. Lansko leto se je dalo z denarjem mnogo zaslužiti; vsled tega so se banke prizadevale na vse načine privabiti k sebi vlagatelje, osobito z visokimi obrestmi. S tem so delale občutno konkurencio hranilnicam, posojilnicam in drugim denarnim zavodom, ki so v prvi vrsti poklicani sprejemati prihranke. Iz tega je jasno, zakaj so banke ustanovile toliko podružnic vkljub velikim stroškom, ki so zvezani s takimi ustanovitvami. Mogoče, da se jim bo sedaj to maščevalo. Denarni posli ne bodo več toliko donašali. Posojilne obresti so se vsled zvišanja diskonta pri avstro-ogrski banki morale skrčiti, nasprotno pa ne bo mogoče v istem razmerju znižati tudi obresti za vloge, ker bi banke sicer zgubile vlagatelje. Zato je gotovo, da se banke s temi posli v bodoče ne bodo več hotele tako intenzivno pečati. Denar bo zopet polagoma prihajal v posojilnice in v hranilnice, kjer se bo plodonosno porabljal za hipotečni in osebni kredit širokih slojev ljudstva.

Zlato zopet v prometu. Avstro-ogrška banka je sklenila zopet izplačevati v zlatu. V jeseni leta 1912 je vzela banka zlato iz prometa in je vse izplačevala v papirju in srebru. Navadno kroži zlata za približno 200 milijonov kron.

Zopetno kroženje zlatega denarja bode vplivalo pomirjevalno na naše gospodarstvo in zategadelj je pozdraviti sklep banke.

Mestne uprave rede živino. Mestni svet v Lipskem je sklenil, da začne z ozirom na draginjo mesa rediti v lastni režiji prašiče. Da se obvarujejo bolezni, je predlagal profesor dr. Falke, naj z rejo napravijo za zdaj poskus na zemljiščih lipske univerze po vzorec oldenburških živinorejcev. Prašiče rede z vspohom že v Ulmu, pripravljajo se na to pa tudi v Essenu, Mannheimu in Karlsruhe. V Schönebergu so ustanovili farmo za domače zajce. Magistrat poroča, da so z uspehi prav zadovoljni. Nekatera mesta pa ne rede same živine, marveč so sklenile pogodbe z živinorejci. Mesto Berlin se pogaja s pomorjanskim živinorejskim društvom za letoletno dobavo 80.000 prašičev za določeno ceno. Enake pogodbe so sklenila mesta Krefeld, Kolin, Augsburg, Saarbrücken itd.

Tečaj za pridelovanje krme. Kmetijska šola na Grmu priredi 14. in 15. maja t. l. dvodnevni tečaj za pridelovanje krme s sledečim sporedom. V četrtek, 14. maja: Od 2. do 4. popoldne: Setev detelje in trave na njivah za dvojni večletni košnji. Nakup potrebnega semena. Gnojenje deteljnih mešanic. Od 4. do 6. Praktično razkazovanje deteljnih mešanic na šolskih njivah in v poskušavališču. V petek, 15. maja: Od 8. do 10. dopoldne: Naprava novih travnikov. Najbolj važne trave. Sestava travnih zmesi. Množina potrebnega semena. Praktično razkosavanje semena in razdelitev vzorcev. Od 2. do 4. popoldne: Priprava zemlje in posetev travnikov. Poprava slabih in starih travnikov. Praktično razkazovanje šolskih travnikov in travniških zmesi v poskušavališčih.

Kdor se želi tega tečaja udeležiti naj se priglasí po dopisnici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija-Kranjsko), in sicer do 6. maja. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novegamesta in po 1.50 K na dan za prehrano. Podpore dobi pa le, kdor zanjo pravočasno prosi in ki se mu je izrecno dovolila.

Tečaj za pridelovanje zelenjadi priredi kmetijska šola na Grmu dne 11. 12. in 13. maja t. l. z naslednjim sporedom: V ponedeljek, dne 11. maja: Od 2. do 4. popoldne: Važnost pridelovanja zelenjadi na kmetih in okolici mest. Naprava in razdelitev vrst. Obdelovanje in gnojenje zemlje. Od 4. do 5. ure: Razkazovanje šolskega vrta. V torek, dne 12. maja: Od 8. do 10. dopoldne: Naprava gorkih leh. Pridelovanje sadik in gnojenje zelenjadi v gorkih lehah in na prostem. Dobava potrebnega semena. Naročanje semena po cenikih. Kolobarjenje na vrtu in medsetve. Od 10. do 12. ure: Praktično razkosavanje na vrtu. Popoldne od 2. do 4. ure: Pridelovanje najvažnejše zelenjadi za prodajo in domačo rabo. Od 4. do 6. ure: Praktično razkazovanje. V sredo dne 13. maja od 8. do 10. ure dopoldne: Pridelovanje najvažnejše zelenjadi (nadaljevanje). Od 10. do 12. ure: Ohranjevanje in ukuhavanje zelenjadi za zimsko rabo. Popoldne od 2. do 5. ure: Ukuhanje zelenjadi v sadni kuhinji (praktično). Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot do Novegamesta in za prehrano po 1.50 K na dan. Podpore dobe le tisti, katerim se izrecno dovoli in ki zanjo do 4. maja po dopisnici prosijo. Ker se prepusti k tečaju le omejeno število udeležencev, se je zglasiti za ta tečaj do 4. maja.

Vabimo naše gospodinjice in kmetska dekleta k obilni udeležbi!

Premovanje goveje živine. Deželni odbor kranjski priredi premovanje goveje živine v Vipavi dne 7. maja, v Senožečah dne 8. maja, v Grahovem pri Cirknici dne 9. maja, na Boh. Bistrici dne 11. maja, v Kranjski gori dne 12. maja, v Žireh dne 14. maja, v Trziču dne 16. maja. Premovanje se vrši vsaki-krat ob 10. uri dopoldne. Premovali se bodo biki, krave s teleti in brez telet ter lepe telice. Premovanja se lahko udeleži vsak živinorejec iz občin bližnje okolice, kateri je najmanj pol leta lastnik k premovanju priglane živine. Poleg premij se bodo delile tudi diplome onim živinorejcem, ki razstavijo v posameznih vrstah po več najlepših živali.

C. kr. kmetijska družba kranjska je imela 14. t. m. svoj občni zbor, na katerem je podal odbor zelo obširno poročilo o svojem delovanju, iz katerega posnamemo, da je imela družba preteklo leto 9.122 udov in izdajala 10.000 izvodov „Kmetovalca“. Promet gospodarskih potrebščin je dosegel višino 1100 vagonov, denarni promet pa je znašal 11.000.000 K. Čisto premoženje družbe je znašalo koncem leta 1913 K 186.652. — Občni zbor je sprejel tudi več važnih resolucij, osobito resolucijo, s katero se vlada poziva, naj varuje kolikor mogoče domače kmečko blago pred konkurenco tujega.

Vpogled v knjige po novi davčni postavi. Določbe v novi davčni postavi, ki dovoljujejo vpogled v gospodarske in trgovske računске knjige, so mnoge hudo prestrašile. Toda ta strah ni niti z daleka tako črn, nego marsikdo misli, da, ta strah je pravi strah, ki je v sredi votel, okrog ga pa nič ni. Postava določa, da ima pravico do vpogleda v knjige edino-le vzklicna komisija: toda tudi nasproti njej so od vpogleda izvzete knjige, oziroma zapiski, ki vsebujejo samo imena odjemalcev, kupčijske kalkulacije, fabrikacijsko postopanje ali domače gospodinjске račune. Tudi vpogled v zasebno korespondenco ni dovoljen. Ako kdo ne vodi knjig ali ako je za izpolnitev in utrditev knjižnih podatkov potrebno, komisija lahko zahteva predložitev pogodb, zadolžnic, pobotnic in obrestih, računске izpiske, fakture in druge računске pomočke in dokaze. Uradni vpogled v knjige se mora izvršiti le tedaj, ako to zahteva komisija z enim glasom nad večino vseh navzočih članov. Tozadevni komisijski sklep mora kolikor mogoče natančno povedati, v katerem oziru se bo knjižni vpogled izvršil. In koncem koncev so vse te določbe brez vsake moči, ker postava izključuje vsako silo za vpogled v knjige, še celo globe se ni treba

bati. Kdor torej noče, da bi kdorkoli dobil vpogled v njegove knjige in papirje, naj kratko in malo vzkrafi vpogled. Zgoditi se mu more k večjemu, da mu bodo naložili par kron več osebne dohodnine. Biti pa mora seveda zelo previden, ker bo posledaj davčna oblast budno pazila nanj.

Izseljevanje iz Ogrskega v l. 1913. Po zahtevi ministrstva za notranje stvari je izseljevalni komisar dal deželnemu izseljevalnemu uradu na razpolago podatke, nanašajoče se na izseljevanje v l. 1913. Po teh podatkih se je lansko leto izselilo v Ameriko 118.470. Izmed njih je bilo 78.020 opravičenih, 40.450 pa neopravičenih. Skozi severna pristanišča jih je odšlo 93.461, med njimi 37.831 brez potnega lista ali kakega drugačnega dovolila. Z malo izjemami so bili ti neopravičeni izseljenci podvrženi še vojaški dolžnosti. Veliko število mladih žensk jim je sledilo. Tudi sedaj odhajajo mlade deklice v celih tropah v Ameriko; v preteklem letu je bilo število deklic, ki so imele potni list, trikrat večje nego število fantov. Ta okolnost tudi pojasnuje, zakaj se je l. 1910 naštelo za 430.000 manj družinskih članov nego pred desetimi leti.

Nekoliko poštne statistike. Trgovinsko ministrstvo je izdalo tozadevne podatke za l. 1912. katerim posnamemo sledeče: v imenovanem letu se je oddalo na Dunaju 461.773.800 pisemskih pošiljatev, došlo pa je 355.385.400. Pisem z navedbo vrednosti in zavojev se je odposlalo 18.631.570, došlo pa je 9.578.190. Časopisov je bilov prometu 29.101.600. Poštnih nakaznic se je oddalo 4.955.803 v skupnem znesku 357.13 milijonov kron, izplačanih pa je bilo 10.270.438 nakaznic v skupni vrednosti 412.01 milijonov kron. Brzozjavk se je oddalo 3.850.608, došlo jih je 3.664.674. Telefonskih zvez 199.774.837. Od ostalih glavnih mest nas zanima Celovec, ki izkazuje 12.151.900 oddanih in 8.135.600 došlih pisemskih pošiljatev, 316.300 oddanih in 231.500 vrednostnih pisem in zavojev. 745.200 časopisov, 123.535 vplačanih poštnih nakaznic z zneskom 6.62 milijonov kron, 186.091 izplačanih poštnih nakaznic z zneskom 6.89 milijonov kron, 53.213 oddanih in 66.538 došlih brzozjavk in telefonskih zvez; dalje Ljubljana, ki kaže 7.195.400 oddanih in 7.38.4000 došlih pisemskih pošiljatev, 353.400 oddanih in 337.100 došlih vrednostnih pisem in zavojev, 955.700 časopisov, 124.515 vplačanih poštnih nakaznic v skupnem znesku 8.95 milijonov kron, 261.236 izplačanih poštnih nakaznic v skupnem znesku 10.65 milijonov kron, 71.124 oddanih in 73.169 došlih brzozjavk ter 696.600 telefonskih zvez; končno Trst, ki ima to-le sliko 31,29700

došlih in 27,384.000 oddanih navadnih pisem, 589.800 oddanih, 724.300 došlih vrednostnih pisem in zavojev, 2,894.600 časopisov, 417.770 vplačanih poštnih nakaznic v skupni vrednosti 32.2 milijonov kron, 474.617 izplačanih poštnih nakaznic v skupni vrednosti 33.71 milijonov kron, 486.837 oddanih in 651.749 došlih brzozjavk in 14,717.7000 telefonskih zvez.

Zvišanje cen pri tobaku ni uplivalo na konsum. Splošno se čujejo pritožbe o veliki druginji in vsled tega bi marsikdo menil, da se je vsled podražanja smodk, svalčic in tobaka za kajenje zmanjšala uporaba teh predmetov. Pa je ravno nasprotno. Iz „statističnega izvestja o avstrijskem tobačnem monopolu“ za l. 1913, da se je vkljub zvišanju cene znatno pomnožila množina pokajenega blaga in da so se tudi znatno zvišali skupički. Skupnih prejemkov je imela uprava tobačnega monopola 339.18 milijonov kron, v primeri z l. 1911 (311.65 milijonov kron) za 27.53 milijonov kron = 8.80% več. Vzrok leži v povečanem konzumu tuzemstva, ki je znašal 326.74 milijonov kron proti (300.51) = 26.23 milijonov kron ali 8.72%. Izvoz se je zvišal od 5.41 milijonov kron na 7.51 milijonov kron ali za 1.1 milijonov kron = 17.16% več. Seveda so se tudi izdatki zvišali in sicer za 13 milijonov kron; znašali so 123.03 milijonov kron. Vzrok leži v predčasnem nakupu turškega tobaka, ker se je bala avstrijska režija, da bo balkanska vojna na tobačno kupčijo neugodno vplivala, dalje v zvišanih mezdah in večjih fabrikacijskih stroških. Dobička je bilo 216.15 milijonov kron ali v primeri z letom 1911. za 147.7 milijonov kron več. Priračunati se mora temu dobičku pa tudi zvišanje imovine 13.41 milijonov kron, tako da znaša čisti dobiček l. 1913. pravzaprav 229.56 milijonov kron in prirastek 23.4 milijonov kron = 11.30%.

Gospodarski razvoj pruskih Poljakov. V boju Poljakov proti raznarodovanju na pruskem Poljskem igrajo banke veliko vlogo, Hakatistična „Schlesische Zeitung“ poroča, da je lani skupni promet največje poljske banke, obrtne banke v Poznanju, znašal 218,675.897 mark, bilanca je bila zaključena s 44,671.295 mark, čisti dobiček pa je znašal 463.742 mark. Število vlagateljev je narastlo od 2905 na 5280. Iz preostankov zadnjega poslovnega leta so dali na stran 60.000 M za pokritje eventualnih kurznihih izgub. Poljska kmečka banka v Poznanju je imela l. 1913. prometa 146,172.093 M. Bilanca je izkazovala 19,748.273 M in je bilo čistega dobička 234.104 M. Depoziti so narastli od

835.325 na 5,402.565 mark. Banka je izvedla transakcijo zvišanja investicijskega kapitala cigaretno tvornice Ganowicz & Wleklinski v Poznaniu od 2,100.000 mark na 3 milijone mark. Zadnji občni zbor je tudi za preteklo leto določil 10%no dividendo. Banka je v mnogih slučajih dovolila druge hipoteke iz svojih sredstev in porabila 30.000 M za vzdrževanje neke stare poljske tvrdke v Poznaniu. Poljska ljudska banka v Kempnju je izkazovala 1. januarja 1914 prometa 3,451.717 M, depozitov 2,967.241 M, deležev 288.315 M in rezervnega zaklada 115.885 M. Na menice se je v zadnjem letu izposodilo 3,298.328 M. Število članov je narastlo od 117 na 1718. Čisti dobiček znaša 23.572 M. Poljska trgovska banka v Plešnu je imela v zadnjem letu 343.386 mark dohodkov in 330.368 M stroškov. Depoziti so znašali 67.793 mark, deleži 25.105 M, rezervni fond 1219 M. Te številke jasno dokazujejo, kako brezuspešno je uničevanje v jedru zdravega naroda, ki je sposoben za nadaljni gospodarski in kulturni razvoj.

Poročilo Gospodarske zveze v Ljubljani.

Umetna gnojila:

Rudninski superfosfat. Gospodarska zveza ima superfosfat vedno v zalogi in ga prodaja na drobno iz svojega skladišča po K 7.— za 100 kg. Zadrugam priporočamo, da naročajo skupno v celih vagonih, ker s tem si prihranijo veliko izdatkov na voznini. Pri odjemu celega vagona ponudimo superfosfat s 14% v vodi razstopne fosforove kisline po K 6.70 za 100 kg franko vsaka postaja na Kranjskem.

Tomasova žlindra 18% stane K 7.— franko naše skladišče, višje ali nižjeodstotna 34 vinarjev dražje ali cenejše. Pri odjemu celega vagona se zaračuni 18% po K 5.70 franko kolodvor Trst.

Kalijeva sol stane 12.80 za 100 kg. Kdor gnoji z rudninskim superfosfatom ali tomasovo žlindro, ta mora gnojiti tudi s kalijem, bodisi s kalijevo soljo, ki vsebuje 42% kalija ali pa s kajnitom, ki vsebuje 12—14% kalija. Samo ob sebi umevno priporočamo kalijevo sol, ki vsebuje trikrat toliko kalija kakor kajnit. Kajnit stane K 5.50 za 100 kg.

Kostno moko prodaja Gospodarska zveza po K 10 za 100 kg.

Čilski solitar stane K 32.— za 100 kg franko postaja Ljubljana.

Amonijev sulfat stane K 34.— za 100 kg.

Krmila:

Tropine podzemskega oreha vsebujejo 56 do 57 odstotkov beljakovin in maščobe, vsled česar jih zadrugam, kakor tudi posameznim živinorejcem toplo priporočamo kot vspešno močno krmilo. Stanejo K 20.— za 100 kg; pri odjemu celega vagona dovolimo znaten popust.

Lanene tropine, ki so pri kranjskih živinorejcih že splošno znane oddaja Zveza po K 20.— za 100 kg.

Klajno apno je potreben dodatek h krmi zlasti, kjer nimajo krmila dovolj rudninskih snovi v sebi. Klajno apno stane v pošiljativah od 5 kg do 50 kg po 24 vinarjev nad 50 kg po 22 vinarjev. Pri manjših pošiljativah se računi zavoj in vozni list 20 vinarjev.

Koruzo ima Zveza vedno v zalogi. Ker pa ima napravljene velike sklepe od največjih dobaviteljev, svetuje se, da zadruga naročajo koruzo skupno vsaj en vagon. Na drobno prodaja koruzo po K 16.— franko Ljubljana; pri naročilih v celih vagonih pa bode mogla dovoliti veliko popusta. Nova koruzo stane K 14.30 za 100 kg franko Sisek.

Vino na prodaj:

Gospodarska zveza ima v zalogi veliko izbero finega naravnega vina. Izbira vina je bila letos tem težja, ker se je vršila na veliko krajih trgateg v deževnem vremenu, kar je slabo vplivalo na kakovost vina. Vina v kleti Gospodarske zveze pa so vsa zdrava, prijetnega okusa in nakupljena od najzanesljivejših članov, vsled česar prevzame Gospodarska zveza za pristnost popolno garancijo in se sme rabiti vino za sv. maše. Cene so sledeče:

Vipavsko vino belo, delano po francoskem

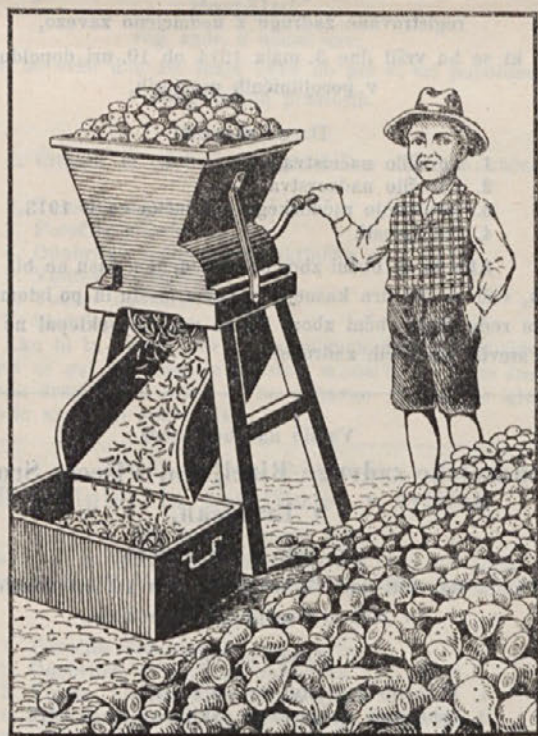
načinu	K 44.—
Rizling	K 60.—
Burgundec	K 52.—
Bizelec bel (1913)	K 50.—
Bizelec rudeč (1913)	K 50.—
Bizelec beli l. 1912	K 54.—
Bizelec rudeč l. 1912	K 54.—
Istrijan beli 1912	K 42.—
Dalmatince (starina)	K 64.—
Rebula	K 58.—

Vse cene se razumejo za 100 l franko postaja Ljubljana, plačljivo v 30 dneh brez odbitka. Sode nad 300 l posodi Zveza brezplačno za 2 meseca.

Stroji:

Skladišče za poljedelske stroje je sezidano in stroji so že razstavljeni. Na to skladišče prav

posebno opozarjamo zadruga kakor tudi posamezne člane. Razstave se udeležijo največje avstrijske tovarne, katere bodo imele celo leto svoje stroje razstavljene, tako da Zvezi ne bode treba priporočati strojev le na podlagi cenikov, ampak bode vsak lahko sam videl, kar si hoče naročiti. Zadruga prosimo, da naj tudi svojim članom priporočajo, da si naše skladišče ogledajo. Vsem živinorejcem priporočamo rezalni stroj „Ekonom“ za rezanje repe, krompirja, korenja, pese itd. V svoji stalni zalogi imamo vedno na razpolago vse poljedelske in gospodarske stroje, priznane najboljših izdelkov prvovrstnih tu- in inozemskih tovarn. Vsakdo si stroje lahko ogleda kakor: motorje, mlatilnice in mline na ročni, motorni ali obrat z gepeljnomo, slamoreznice, kosilce za seno in žito, čistilnike, pajklje, gepeljne, sesalke in razpršilnike za gnojnico, pluge, brane, stiskalnice za seno, grozdje in sadje, cirkularne žage, stroje za robkanje koruze, razsipalnice za umetna gnojila, mline za šrotanje, sejalnike, brzoparilnike, škropilnice, tehtnice in poleg tega še vse druge za poljedelstvo potrebne predmete. Stroje prodajamo po izvirnih tovarniških cenah, odštevši najvišje popuste ter je sleherni lahko prepričan, da dobi za nizko ceno resnično dobro blago. S strokovnjaškimi nasveti, kakor specijalnimi ponudbami smo vedno na razpolago.

Nakupi.

Kmetovalce kakor tudi zadruga opozarjamo, da najbolj zanesljive podatke o cenah poljskih

pridelkov dobe pri Gospodarski zvezi. Zveza nakupuje vse poljske pridelke, vsled česar vabimo člane, da takoj priglase ktere pridelke in koliko morejo prodati. Zlasti pa prosimo da nam ponudijo:

Glavni eksportni predmet naših poljskih pridelkov je fižol „ribničan“. Zadruga kakor tudi posamezne člane prosimo, da ponudijo Gospodarski zvezi ves njihov pridelek. Zaradi ugodnih trgovskih zvez plačuje Gospodarska zveza fižol po najvišjih dnevnih cenah.

Krompir letos nima dobre cene. Dobra letina na Goriškem in Ogrskem je vzrok, da se more prodajati krompir tako v Trstu kakor v Reki okroglo po 5 K za 100 kg, kar odgovarja ceni K 4 do K 4.20 za 100 kg franko Ljubljana.

Seno in slamo kupuje Gospodarska zveza za vojaštvo. Člani naj prijavijo razpoložljivo množino.

Smrekovi storži se še veliko premalo izvažajo. Tudi ta predmet more prinesiti lepe novce. Storži so zreli meseca novembra in odsvetujemo, da bi se prezgodaj trgali, dokler ni še seme dovolj zrelo za kaljivost. Tudi storže moremo kupovati le v celih vagonih. Zadruga prosimo, da nam sporoče, koliko nam morejo preskrbeti storžev. Cene se določijo šele pozneje.

Književnost.

Stjepan Filipović: Mlekarstvo. Književno društvo sv. Jeronima v Zagrebu (ki ima krog 36.000 članov) je izdalo l. 1913 omenjeno poljudno knjižico s 50 slikami o mlekarstvu. Pisatelj poroča o napredku mlekarstva v zadnjih 50 letih in njega stanju v evropskih državah. Podrobno opisuje o sestavinah in raznih lastnostih mleka, o molži, hlajenju, čiščenju, segrevanju in drugih opravkih z mlekom. V posebnih oddelkih navaja, kako se ravna s smetano in s surovim maslom, kako se izdeluje sir in kako se mleko najbolje preiskuje. V uvodu je dobro očrtal, kako se ljudje težko oprimejo kakih dobrih preizkušenih reči, kako je pruski kralj Friderik Veliki, sodobnik cesarice Marije Terezije ukazal seljake z orožjem goniti, da so sadili krompir itd. Enaka nedovzetnost je še marsikje z mlekarstvom in živinorejo, ter je treba ljudi vabiti k rečem, ki so se drugod že davno vdomačile. Kako velikansk napredek ima v mlekarstvu samo iznajdba stroja posnemačnika in znanstvo o bakterijah ali glivicah. O tem nas tudi ta pisatelj poljudno pouči. Ker je znanje in slovstvo o mlekarstvu še mnogokje premalo razširjeno, zato še posebej priporočam to vsakemu Slovencu lahko umljivo knjižico kot primerno bodrilo in navodilo o ti prevažni panogi kmetijstva. Fort. Lužar.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Dobrovi pri Ljubljani,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 3. maja 1914 ob 3. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Vabilo na izredni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice v Rečici ob Savinji,

registr. zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo dne 24. maja 1914 ob 3. uri popoldne v gostilni g. Jož. Stiglica p. d. Čujež.

Dnevni red:

1. Volitev načelstva.
2. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Podčetrtku,

reg. zadr. z neomej. zav.

ki se bo vršil dne 24. maja 1914 ob 4. uri popoldne v Imenem št. 9.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Posojilnice v Sv. Križu pri Kostanjevici,

registr. zadr. z neom. zavezo,

kateri se vrši dne 10. maja 1914 ob 3. uri popoldne v posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmetijskega društva v Št. Jerneju,

reg. zadr. z om. zav.

ki se bo vršil dne 21. maja 1914 ob 3. uri popoldan v društveni dvorani.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1913.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Čitanje revizijskega zapisnika. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Dragatušu,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 10. maja 1914 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Svetinjah,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 3. maja 1914 ob 10. uri dopoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na občni zbor

Vinorejske zadruga Bizeljsko, Pišcece, Sromlje v Brežicah,

reg. zadr. z om. zavezo,

ki se bo vršil dne 17. maja 1914 ob 11. uri dopoldne v pisarni Posojilnice v Brežicah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
3. Likvidacija zadruga.
4. Slučajnosti.

Ker ni bil občni zbor, sklican na dan 15. marca 1914, sklepčen, bo ta občni zbor v smislu pravil sklepal veljavno ne glede na število navzočih zadrušnikov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor
Kmetijskega društva v Šmartnem pod Šmarno goro,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil dne 10. maja 1914 ob 3. uri popoldne
v društveni dvorani v Šmartnu št. 2.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Razdružba in likvidacija zadruge, oz. sanacija.
5. Poročilo zad. revizijskega zapisnika.
6. Volitev načelstva in nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Grižah,
reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 10. maja 1914 ob 4. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Hrenovcih pri Postojni,
reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 10. maja 1914 ob pol 4. uri popoldne
v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Artičah,
reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil v nedeljo dne 24. maja 1914 ob 3. uri popoldne
v prostorih posojilnice v hiši Slovenca, Spodni Pohanci št. 18.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Sprememba pravil § 34 znižanje nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Središču,

reg. zadr. z neomej. zav.

ki se bo vršil dne 17. maja 1914 ob 3. uri popoldne
v posojilničnih prostorih na Grabah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev 3 udov nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih udeležencev.

Načelstvo.

Vabilo na občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Šmartinu pri Kranju,
reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 3. maja 1914 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Krčanjah,
reg. zadr. z neomej. poroštvom,

kateri se bo vršil dne 21. maja 1914 ob 3. uri popoldne
v posojilnični sobi.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na IV. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Tomažu pri Celovcu,
reg. zadr. z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo dne 24. maja 1914 ob 3. uri popoldne
v društveni dvorani.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Volitev načelstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Ljudske hranilnice in posojilnice v Škofji Loki,
 registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
 ki se bo vršil dne 3. maja 1914 ob pol 11. uri dopoldne
 v uradnici.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Dobovi,
 registr. zadr. z neomejeno zavezo,
 ki se vrši dne 3. maja 1914 ob 3. uri popoldne
 v posojilničnem prostoru pri Jožefu Cvetko.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal brez ozira na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor
Živinorejske zadruge v Senožečah,
 reg. zadr. z omejenim poroštvom,
 ki se bo vršil dne 10. maja 1914 ob 3. uri popoldne
 v prostorih hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice v Vodcah,
 registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
 ki se vrši dne 10. maja 1914 ob 3. uri popoldne v kaplaniji.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadrušnikov.

Vabilo na redni občni zbor
Kmetijskega društva v Vodcah,
 reg. zadr. z om. zav.,

ki se bo vršil dne 10. marca 1914 ob pol 4. uri popoldne
 v kaplaniji.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ob določenem uri ne bilo zadostno število članov navzočih, vrši se pol ure pozneje novi občni zbor, v istih prostorih, ki sklepa veljavno pri vsakem številu članov.

Vabilo na redni občni zbor
Kmetijskega društva v Loškem potoku,
 registrirane zadruge z omejeno zavezo
 ki se vrši dne 21. maja 1914 ob 3. uri popoldne
 v društvenem domu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim sporedom drug občni zbor, ki sklepa brezpogojno, ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor
Vinarske zadruge
 registrirane zadruge z omejeno zavezo,
v Metliki,
 ki se vrši v nedeljo dne 10. maja 1914 ob 9. uri dopoldne
 v prostorih Hranilnice in posojilnice v Metliki.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volite nadzorstva.
7. Slučajnosti

Načelstvo.

Vabilo na IV. redni občni zbor
Splošnega potrošnega in kupčijskega društva
v Travniku,

registrirane zadruge z omejeno zavezo,
 ki se bo vršil dne 3. maja 1914 ob 4. uri popoldne
 v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o lanskem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob navedenem času, vrši se pol ure pozneje drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal brez ozira na število navzočih članov. Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Trebnjem,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 3. maja 1914 ob 3. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za leto 1913.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Posojilnice in hranilnice v Poljanah nad Škofjeločo,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,

ki se vrši dne 10. maja 1914 ob 3. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedeni uri ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje drug občni zbor z istim dnevnim redom in v istem prostoru, ki bo veljavno sklepal, ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Blagovici,

reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se vrši dne 17. maja 1914 ob pol 4. uri popoldne
v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Odbor.

Vabilo na VII. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Radovici

reg. zadr. z neom. zavezo,

ki se vrši 10. maja 1914 ob 3. uri popoldne v prostorih
hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1913.
4. Prememba pravil.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

I. kranjske mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano,

reg. zadr. z omejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo dne 17. maja 1914 ob 8. uri zjutraj
v zadrudni pisarni.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se 8 dni kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Vabilo na redni občni zbor

Ljudske hranilnice in posojilnice v Črnomlju,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil dne 10. maja 1914 po rani maši v sobi
izobraževalnega društva.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

V slučaju nesklepčnosti prvega občnega zbora se vrši čez pol ure drug občni zbor, ki bo sklepal na istem mestu z istim dnevnim redom ne glede na število navzočih članov.

Vabilo na redni občni zbor

Posojilnice v Zatičini,

reg. zadr. z neomej. zav.

ki se vrši na praznik, dne 21. maja 1914 ob 8. uri popoldne
v uradnem lokalu v Zatičini.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih zadružnikov.

Načelstvo.

Vabilo na redni občni zbor

Kmečke hranilnice in posojilnice v Škalah,

reg. zadr. z neom. zav.

ki se bo vršil v nedeljo 10. maja 1914 ob 3. uri popoldne
z župnišču v Škalah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1913.
4. Predavanje g. nadrevizorja Pušenjaka.
5. Slučajnosti.

Bilanca

Kmečke hranilnice in posojilnice v Radovljici,

reg. zadruga z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1913.

Aktiva.	K
Posojila	619.595·45
Tekoči račun z Zvezo	41.411·—
Tekoči račun s člani	55.112·55
Naložen denar	207.243·05
C. kr. poštna hranilnica	100·24
Zaostale obresti posojil	398·49
Delež pri Zadrudni zvezi	1.000·—
Inventar premični	750·30
Gotovina 31. decembra 1913	16.374·09
Skupaj	941.985·17
Pasiva.	K
Deleži	1.088·—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	927.535·78
Predplačane obresti posojil	4.554·30
Rezervni zaklad	5.014·72
Čisti dobiček	3.792·37
Skupaj	941.985·17
Denarni promet	1.885.369·03
Stanje članov začetkom l. 1913	336
Pristopilo	57
Odpadlo	10
Stanje koncem l. 1913.	383

Bilanca

Posojilnice v Žužemberku,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,
z dnem 31. decembra 1913.

Aktiva.	K
Posojila	727.512·49
Zaostale obresti od posojil	21.705·62
Tekoči račun z Zvezo	13.799·—
Vrednostne listine	8.200·—
Nevzdignjeni kuponi istih	480·—
Naložen denar	3.000·—
Deleži pri „Zadrudni zvezi“	1.000·—
Delež pri Zadr. zv. v Celju	1.000·—
Inventar premični	1.217·09
Inventar nepremični	77.510·40
Gotovina 31. decembra 1913	14.750·98
Skupaj	870.175·58
Pasiva.	K
Deleži	3.956·—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	812.356·73
Predplačane obresti posojil	2.665·66
Rezervni zaklad	47.640·88
Čisti dobiček	3.556·31
Skupaj	870.175·58
Denarni promet	837.128·32
Stanje članov začetkom l. 1913	1.850
Prirastlo	44
Odpadlo	23
Stanje koncem l. 1913	1.871

Bilanca

Hranilnice in posojilnice na Vrhniki,

reg. zadruga v neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1913.

Aktiva.	K
Posojila	246.922·83
Tekoči račun z Zvezo	456.831·—
Inventar premični	899·64
Inventar nepremični	1.982·35
Zaostale obresti posojil	2.670·73
Delež pri Zadrudni zvezi	1.000·—
Delež pri Ljudski posojilnici	4·—
Delež pri Union-u	500·—
Stalna vloga	2.000·—
Naložen denar	69.948·02
Gotovina 31. decembra 1913	4.418·48
Skupaj	787.177·05
Pasiva.	K
Deleži	1.590·—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	763.481·04
Predplačane obresti posojil	888·39
Rezervni zaklad	18.968·91
Čisti dobiček	2.248·71
Skupaj	787.177·05
Denarni promet	640.546·92
Stanje članov začetkom l. 1913	285
Pristopilo	14
Odpadlo	11
Stanje koncem l. 1913	288

Bilanca

Hranilnice in posojilnice v Loškem potoku,

reg. zadr. z neomejeno zavezo,
z dnem 31. decembra 1913.

Aktiva.	K
Posojila	298.791·55
Tekoči račun z Zvezo	4.531·—
Inventar premični	444·63
Zaostale obresti posojil	9.827·07
Delež pri Zadrudni zvezi	1.000·—
Prehodni	77·66
Gotovina 31. decembra 1913	4.641·31
Skupaj	319.313·22
Pasiva.	K
Deleži	536·—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	256.424·24
Predplačane obresti posojil	777·07
Izposojila	46.930·65
Rezervni zaklad	14.250·20
Čisti dobiček	395·06
Skupaj	319.313·22
Denarni promet	448.584·59
Stanje članov začetkom leta 1913	256
Pristopilo	14
Izstopilo	2
Stanje koncem leta 1913	268

Bilanca

Hranilnice in posojilnice v Ribnici.

reg. zadruga z neom. zavezo,
z dnem 31. decembra 1913.

Aktiva.	K
Posojila	859.945·62
Tekoči račun z Zvezo	311.218·—
Inventar premični	1.620·—
Inventar nepremični	50.000·—
Zaostale obresti posojil	14.470·—
Delež pri Zadrudni zvezi	1.000·—
Naložen denar	195.940·51
Delež pri Ljudski posojilnici	4·—
Poštna hranilnica	428·09
Terjatev na najemini	900·—
Gotovina 31. decembra 1913	25.506·45
Skupaj	1.461.032·67
Pasiva.	K
Deleži	1.067·—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	1.426.642·19
Predplačane obresti posojil	754·52
Rezervni zaklad	29.363·89
Čisti dobiček	3.205·07
Skupaj	1.461.032·67
Denarni promet	1.662.917·23
Stanje članov začetkom l. 1913	492
Pristopilo	32
Odpadlo	12
Stanje koncem l. 1913	512

Bilanca

Posojilnice in hranilnice v Črnem vrhu nad Idrijo,

reg. zadruga z neomejeno zavezo,
z dnem 31. decembra 1913.

Aktiva.	K
Posojila	196.398·69
Tekoči račun z Zvezo	39.160·—
Inventar premični	973·28
Inventar nepremični	27.087·92
Zaostale obresti posojil	1.271·84
Vrednost tiskovin	200·—
Vrednost kolekov	50·—
Delnica „Union“	500·—
Delež pri Zadrudni zvezi	1.000·—
Delež pri Kmetijsk. društvu	4·—
Terjatev na gozdih	338·—
Terjatev na lesu	610·—
Zaostala najemnina	265·72
Gotovina 31. decembra 1913	7.760·67
Skupaj	275.620·12
Pasiva.	K
Deleži	402·—
Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi	262.391·68
Predplačane obresti posojil	185·67
Predplačana najemnina	83·36
Rezervni zaklad	11.816·—
Čisti dobiček	741·41
Skupaj	275.620·12
Denarni promet	K 307.109·85
Stanje članov začetkom l. 1913	219
Pristopilo	6
Odpadlo	24
Stanje koncem l. 1913	201